UOC-PO-10 Anexa 2

FIŞA DISCIPLINEI
Preistorie

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	UNIVERSITATEA „OVIDIUS" DIN CONSTANŢA
1.2 Facultatea	de Istorie şi Ştiinţe Politice
1.3 Departamentul	de Istorie şi Ştiinţe Politice
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licenţă
1.6 Programul de studii	Istorie
1.7 Anul universitar	2026-2027

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei			**Preistorie**				
2.2 Cod disciplină			IST 1210				
2.3 Titularul activităţilor de curs			Conf. univ. dr. habil. Cătălin PAVEL				
2.4 Titularul activităţilor de seminar			Conf. univ. dr. habil. Cătălin PAVEL				
2.5 Anul de studii	I	2.6 Semestrul	II	2.7 Tipul de evaluare	Ex	2.8 Regimul disciplinei */**	DF/DOB

** DF – disciplină fundamentală, DS – disciplină de specializare, DC – disciplină complementară*
*** DOB – disciplină obligatorie; DOP – disciplină opțională; DFA – disciplină facultativă*

3. Timpul total (ore pe semestru)

3.1 Număr de ore activități directe pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3*** seminar	2
3.4 Total ore activităţi directe pe semestru	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
3.7 Total ore studiu individual					69
Distribuția fondului de timp					[ore]
Studiul cărților, manualelor, suportului de curs, notițelor, bibliografie minimală recomandată					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					20
Pregătire seminar / laborator / proiect, teme, referate, portofolii şi eseuri					10
Pregătire pentru prezentări sau verificări					5
Pregătire pentru examinarea finală					4
Alte activități: consultații					-

3.8 Total ore pe semestru	125
3.9 Numărul de credite	5

**** S - seminar; L - laborator; P - proiect*

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de rezultate ale învățării	• Cunoştinţe şi abilităţi minime în interpretarea fenomenelor și proceselor economico – sociale și culturale din preistorie

5. Condiții necesare pentru desfășurarea optimă a activităților didactice (acolo unde este cazul)

5.1. de desfăşurare a cursului	Activităţile se vor desfăşura în regim fizic (prezență în sala de curs).
5.2. de desfăşurare a seminarului	Activităţile se vor desfăşura în regim fizic (prezență în sala de curs).

6. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

6.1 Obiectivul general al disciplinei	Obiectivul general al cursului de *Preistorie generală* este dezvoltarea şi stimularea gândirii studenţilor, a capacităţiilor de analiză şi sinteză a unui vast material informaţional cu privire la preistoria generală;
6.2 Obiectivele specifice	• însuşirea principalelor noţiuni privind cronologia şi trăsăturilor generale ale principalelor perioade preistorice: paleolitic, neo-eneolitic şi epoca bronzului; • înțelegerea proceselor și fenomenolor socio-culturale care au determinat saltul de la o etapă la alta până la apariția orașelor state;

7. Rezultatele învățării

Cunoștințe	C4. Studentul/absolventul operează distincții cu privire la relațiile de cauzalitate dintre evenimente și fenomene istorice.
Aptitudini	A4. Studentul/absolventul formulează argumente solide în identificarea relațiilor de cauză și efect între evenimente.
Responsabilitate și autonomie	R4. Studentul/absolventul gândește analitic, elaborează idei și raționamente complexe pentru a le evalua validitatea și a le îmbunătăți.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**
Definirea domeniului preistoriei Definirea noţiunii de preistorie. Colaborarea cu celelalte ştiinţe	prelegere	4 ore
Etapele antropogenezei Teorii privind originea omului, tipuri de Homo Habilis, Homo Erectus, Homo Sapiens Fosilis, ipoteze privind cauzele dispariţiei Neanderthalienilor, rasele	Prelegere, studiu de caz, problematizare	4 ore
Paleolitic Periodizare, culturi reprezentative, industria litică	Prelegere, studiu de caz	4 ore
Mezolitic Transformări climatice, periodizare, culturi reprezentative, sedentarizarea	Prelegere, problematizare	4 ore
Manifestări artistice şi religioase în paleolitic şi mezolitic Cultul funerar, cultul craniilor, arta parietală şi semnificaţia ei religioasă, plastica	Prelegere, studiu de caz	4 ore
Neolitic Procesul de neolitizare, difuziunea neoliticului, neoliticul aceramic în Orientul Apropiat şi Grecia, marile complexe culturale neolitice, tipuri de aşezări, tehnici de construcţie, Çatal Huyuk, ceramica pictată, caracteristicile economiei	Prelegere, problematizare	8 ore

Bibliografie:

1. J. BOJADZIEV, *Probleme der Radiokohlenstoffdatierung der Kulturen des Spätäneolithikums und der Frühbronzezeit,* Studia Praehistorica 11 – 12, p. 389 – 406, 1992
2. J. BOJADZIEV, *Chronology of prehistoric cultures in Bulgaria, vol. Prehistoric Bulgaria***,** Monographs in World Archaeology 22, p. 149 – 192, 1995
3. AL. BOLOMEY, *Noi moduri de abordare a cercetării preistoriei*, SCIV 24, 4, 1973, p. 621 – 631
4. J. CAUVIN, *Naissance des divinites. Naissance de l'agriculture. La revolution des symboles au Neolithique*, 1993
5. G. CAMPS, *Manuel de recherches prehistoriques*, 1979
6. B. DAMANIA et *alii*, *The Origins of Agriculture and Crop Domestication,* The Harlan Symposium, 1998
7. *** Prehistoric Bulgaria *(coord. D.W. Bailey, I. Panayotov), Monographs in World*

Archaeology 22, 1995

8. **** Cucuteni. The Last Great Chalcolithic civilization of Europe* (coord. C.M. Mantu, Gh. Dumitroaia, A. Tsaravopoulos), Athena – Bucharest, 1997
9. **** Durankulak, Band II. Die Prähistorischen Gräberfelder von Durankulak* (coord. H. Todorova), Teil 1 – Textteil, Teil 2 – Katalogteil, Sofia, 2002
10. **** Le premier or de l'humanité en Bulgarie. 5é millénaire* (coord. C. Eluère), Paris, 1989
11. **** The Neolithic of Serbia. Archaeological research 1948 - 1988* (coord. D. Srejović), Belgrad, 1988
12. **** Le temps de la Prehistoire*, vol. I – II, 1989
13. **** Neolithic in Turkey. The Cradle of Civilization. New Discoveries* (M. Özdoğan, N. Başgelen), Istanbul, 1999
14. Prehistoric Archaeology of the Aegean http://projectsx.dartmouth.edu/history/bronze_age
15. **** Atlas des sites du Proche Orient. 14000 – 5700 BP* (coord. Fr. Hours, O. Aurenche, J. Cauvin, M.C. Cauvin), vol. I, Maison de l'Orient Méditerranéen, Lyon-Paris, 1994.

8.2 Seminar/laborator	**Metode de predare**	**Număr ore alocate**
Eneolitic Trăsături generale, metalurgia cuprului, apariţia primelor centre proto-urbane, mari complexe culturale – El Obeid, Beycesultan, Gumelniţa, Cucuteni, Lengyel ; aşezări tell	Dezbatere; studiu de caz	4 ore
Manifestări artistice în neo-eneolitic Plastica antropomorfă şi zoomorfă, piese de cult, sanctuare, "osuare" megalitice	Dezbatere; analiză artefacte	4 ore
Perioada de tranziţie de la neolitic la epoca bronzului Modificări climatice, deplasări de populaţii – modificări în structura etnică a „Vechii Europe", problema indoeuropenizării din perspective lingvistice şi arheologice	Dezbatere, problematizare; studiu de caz	4 ore
Epoca bronzului Periodizare, organizare socială, apariţia primelor oraşe-state în perioada Ur-Uruk, metalurgia bronzului, schimburi comerciale, fortificaţii, aşezări lacustre	Dezbatere; studiu de caz	4 ore
*Civilizaţiile minoică şi micenian*ă Periodizare, palatele minoice de la Cnossos, Phaistos şi Akrotiri; cetăţile miceniene – Micene, Tirint, palatul de la Pylos; arta – arhitectură, fresce; practicarea sacrificiilor umane, sanctuare, cultul taurului,	Dezbatere; analiză monumente și artefacte	4 ore

mormintele regale de la Micene		
Manifestări artistice şi religioase în epoca bronzului Practici funerare – mari necropole, cult uranian – simboluri solare, sacrificii umane, toreutica	Dezbatere; analiză artefacte; problematizare; studiu de caz	8 ore

Bibliografie:

1. G. CAMPS, *Manuel de recherches prehistoriques,* Paris, 1979
2. J. CAUVIN, *Naissance des divinites. Naissance de l'agriculture. La revolution des symboles au Neolithique,* Paris, 1993
3. G. CHILDE, *Făurirea civilizaţiei,* 1966, pp. 41 – 81
4. G. CHILDE, *De la preistorie la istorie,* 1967
5. Anne-Cécile CLAMAGIRAND, *L'apparition du phénomène religieux dans l'Anatolie Neolhique,* Studia Aegeo-Anatolica, 39, Maison de l'Orient, Lyon, 2004, p.119 – 148
6. Vl. DUMITRESCU, *Édifice destiné au culte découvert dans la couche Boian – Spanţov de la station-tell de Căscioarele,* Dacia NS XIV, pp. 5 – 24
7. Vl. DUMITRESCU, *Arta preistorică în România*, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1974
8. M. ELIADE, *Istoria credinţelor şi ideilor religioase,* vol.I, 1991
9. S. FREUD, *Opere I, Totem şi tabu,* 1991, pp. 9 – 107
10. M. GIMBUTAS, *Civilizaţia Marii Zeiţe şi sosirea cavalerilor războinici,* 1997
11. I. HODDER, *Reading the past. Current approaches to interpretation in archaeology,* Cambridge University Press (Second edition), 1991
12. L. LEAKEY, *Originea omului,* 1991
13. A. LEROI-GOURHAN, *Gestul şi cuvântul,* Ed. Meridiane, 1985
14. A. LEROI-GOURHAN, *Les Chasseurs de la Préhistoire,* Paris, 1992
15. J. LICHARDUS *et alii*, *La Protohistoire de l'Europe. Le Néolithique et le Chalcolithique entre la Méditerranée et la mer Baltique,* Presses Universitaires de France, Paris, 1985
16. Fr. MATZ, *Creta, Micene, Troia,* 1969
17. J. MELLAART, *The Archeology of ancient Turkey,* 1978
18. N. PLATON, *Civilizaţia egeeană,* vol. I – IV, 1988
19. R. TREUIL, *Le Neolithique et le Bronze Ancien Egéene*, 1983
20. A. SHERRATT, *Economy and society in Prehistoric Europe. Changing Perspective,* Edinburg, 2000
21. *** *Le temps de la prehistoire*, Paris, 1989
22. *** *Atlas du Néolithique Europeén* (ed. J.K. KOZLOWSKI), vol. I *L'Europe Orientale,* Études et Recherches Archéologiques de l'Université de Liège 45, 1993
23. *** *Prehistoric Bulgaria* (eds. D.W. BAILEY, I. PANAYOTOV), Monographs in World, Archaeology 22, 1995
24. *** *Le grande atlas de l'archeologie,* Enciclopedia Universalis, 1995
25. *** *Conquête de la steppe et appropriation des terres sur les marges arides du Croissant fertile* (ed. B. GEYER), Travaux de la Maison de l'Orient Méditerranéen, 36, Lyon, 2001

26. *** *Le bel âge du Bronze en Hongrie,* Budapest, 2002
27. *** *Neolithic in Turkey. The Cradle of civilisation* (eds. M. ÖZDOĞAN, N. BAŞGELEN), vol. 1 – 2, 2002
28. *** *The Neolithic of Central Anatolia,* Internal Developments and External Relations During the 9th – 6th Millennia Cal. BC, 2002.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Răspunsurile la examen, participarea la cursuri	Examen scris	50%
9.5 Seminar / laborator	Participarea activă la discuţii, redactarea lucrărilor de seminar şi a referatelor	Teme săptămânale, referate	50%
Important: accesul studenților la examen este condiționat de prezența la cel puțin jumătate din cursuri și seminarii, precum și de prezentarea unui referat de seminar.			
9.6 Standard minim de performanţă			
Însuşirea minimă a noțiunilor fundamentale ale disciplinei și a celor mai importante procese şi fenomene socio-culturale din preistorie.			

Data completării 15.09.2026
Titular curs, Conf.univ. dr. habil. Cătălin PAVEL
Titular seminar, Conf.univ. dr. habil Cătălin PAVEL

Data avizării în Departament,
16.09.2026
Director de Departament,
Lect. univ. dr. Gabriel Stelian MANEA

Decan,
Conf. univ. dr. Daniel CITIRIGĂ